

ת"פ 4552/02/15 - מדינת ישראל - משרד הכלכלה נגד בר ובניו חברה לבניין ופיתוח בע"מ, יצחק בר,

בית דין אזורי לעבודה בנצרת

ת"פ 4552-02-15

לפני:

כב' הנשיאה ורד שפר

מדינת ישראל - משרד הכלכלה
ע"י ב"כ עו"ד איריס דוהן

המאשימה

-

1. בר ובניו חברה לבניין ופיתוח בע"מ
2. יצחק בר,
ע"י ב"כ עו"ד ניירוז עזאיה

הנאשמים

החלטה

1. הנאשמים הורשעו על פי הודאתם בביצוע עבירות הקשורות לעבודות בנייה שניהלה הנאשמת מס' 1 המנוהלת ע"י הנאשם מס' 2 בכך שלא קיימו הוראות בטיחות שונות באתר בנייה.

בפעולותיהם ומחדליהם הנטענים ביצעו הנאשמים עבירות לפי פרטי החקיקה הבאים -

א. אי הודעת פרטי בניה, בניגוד לסעי' 192 לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל-1970.

ב. אי הודעה על מינוי מנהל עבודה, בניגוד לסעי' 2(ב) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח-1988.

ג. העדר השגחה על ידי מנהל עבודה, בניגוד לסעי' 2(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), תשמ"ח-1988.

ד. אי הצגת שלט באתר הבניה, בניגוד לסעי' 7 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח-1988.

ה. אי גידור משטחי עבודה ומדרכת מעבר, בניגוד לסעי' 9 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח-1988.

עמוד 1

- ו. ציוד ואביזרי חשמל לא תקינים, בניגוד לסעי' 163(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח-1988.
 - ז. אי אספקת ציוד מגן, בניגוד לסעי' 3(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז-1997.
 - ח. אי הדרכה, אי מסירת מידע בכתב בדבר סיכונים ואי ניהול פנקס הדרכה, בניגוד לסעי' 2, 3 ו-15 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999.
 - ט. עונשין ואחריות - סעי' 191, 199, 219, 222 ו-225 לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל-1970, סעי' 1 ו-15 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכות עובדים), התשנ"ט-1999, וסעי' 5(ג) ו-6(ג) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח-1988.
2. הצדדים הגיעו לידי עסקת טיעון סגורה ביחס לנאשמת מס' 1, מכוחה הוסכם כי יושת על הנאשמת מס' 1 קנס עונשי בגובה 50,000 ₪.
- עוד הוסכם, כי הנאשמת מס' 1 באמצעות מנהלה מר יצחק בר תחתום על התחייבות בסך 60,000 ₪ להימנע מביצוע עבירות נוספות, לפי פקודת הבטיחות ותקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) למשך שלוש שנים.
- בית הדין קיבל את עסקת הטיעון והשית את הקנס המוסכם וחייב בחתימה על ההתחייבות כמפורט לעיל.
3. אשר לנאשם מס' 2, ביקשה המאשימה להשית עליו קנס אשר ייקח בחשבון את העובדה שעסקינן בהפרות של פקודת הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) ובעבירות אשר עלולות לגרום לפגיעה גופנית קשה ואף לגרום למוות.
- עוד ביקשה לקחת בחשבון את העובדה שהנאשם מס' 2 ניהל חברה שהעסיקה עובדים רבים, עשרות במספר, מבלי שמינה אף מנהל באתר הבניה אשר ידאג לספק ציוד מגן אישי לעובדים, ותוך שמדובר בריבוי עבירות.
- לצד זאת הפנתה ב"כ המאשימה לכך שלנאשם אין הרשעות קודמות, והוא הודה באישום ללא ניהול הוכחות וחסך זמן שיפוטי יקר.
- המאשימה ביקשה להטיל קנס עונשי מרתיע, כאשר מתחם הענישה נע בין 20% ל-30% מהקנס המקסימלי (שעומד על סך של 116,400 ₪), וכן להורות לו לחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירות על פקודת הבטיחות.

4. ב"כ הנאשם מס' 2 ביקשה כי בנסיבות העניין תבוטל הרשעתו, ויוצא בעניינו צו שירות לתועלת הציבור, בהתאם להוראות סעיף 192א' לחוק סדר הדין הפלילי. לטענתה, עסקינן במקרה חריג בנסיבותיו, אשר מצדיק הימנעות מהרשעת הנאשם ומהטבעת אות קלון של פלילות על מפעל חייו ועתידו כאחד.

ב"כ הנאשם הפנתה לעובדה שמדובר באדם מבוגר, מעל גיל 70, בעל עבר עשיר בעבודות בנייה ופרויקטים רבים שבוצעו על ידו ועל ידי החברה שבניהולו שהינה הנאשמת מס' 1, חברה שהוא מנהל מעל 40 שנה. כתב האישום הינו הסתבכותו הראשונה של הנאשם עם החוק בכלל ועם הוראות הבטיחות בפרט וזו אינה משקפת את אורח חייו, שכן הוא ניהל ומנהל אורח חיים נורמטיבי ולתפארת.

במקרה מושא כתב האישום, בוצעו עבודות הבניה ע"י קבלן השלד שהיה אמור למנות מנהל עבודה מטעמו על פי הסכם איתו, ולמרות זאת הנאשם נטל על עצמו את האחריות ותיקן מיד את הטעון תיקון.

בנוסף, לא אירעה כל פגיעה עקב העבירות המנויות בכתב האישום ואין כל פגיעה בצד ג'.

אשר להשפעת ההרשעה על תחום פעילותו של הנאשם - הנאשם הינו קבלן רשום לעבודות הנדסה בנאיות בסיווג גבוה מאוד, אשר על פי הסמכתו מתנהלת החברה בכל עבודות הבנייה שמבוצעות על ידה. מדובר בחברה שהיא מפעל חייה של משפחה שלמה, היא מנוהלת על ידי הנאשם ועובדים בה שלושת ילדיו שכל אחד מהם אחראי על תחום אחר, והיא מעסיקה כ- 30 עובדים, מעבר לקבלני משנה.

הרשעתו של הנאשם עלולה להביא לביטול זכאותו להירשם כקבלן רשום ותביא לביטול רישומו ככזה נוכח הוראות סעיף 8 לחוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות ובמיוחד הוראות סעיף 8(א)(2) ובשילוב עם הוראות תקנה 1 לתקנות רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות (ערעור מהימנות והתנהגות בניגוד למקובל) ובפרט הוראות תקנות 1(ג) ו- 1(ד).

נוכח האמור לעיל, הותרת הרשעתו של הנאשם מס' 2 על כנה עלולה לפגוע בעתידו ולפגוע קונקרטי באפשרות עבודתו בתחום הבנייה ועלולה להביא לחיסול מפעל חייו וקריסת הנאשמת מס' 1.

5. יודגש כי ככל שהדבר נוגע לבקשה לביטול ההרשעה - הודיעה ב"כ המאשימה על התנגדותה, וצינה כי לגישה לא נוצר פער בלתי נסבל בין עוצמת הפגיעה של ההרשעה לבין תועלתה של ההרשעה לאינטרס הציבורי.

עוד הפנתה, בכל הנוגע לתוצאות הנטענות שעשויות לחול עקב ההרשעה, כי על פי חוק רישום קבלנים - ניתן גם לקבל התרעה, נזיפה וקנס טרם נקיטה בהליך מוקצן וחריף של ביטול קבלן רשום ועל כן התוצאה של ביטול הרישום איננה הכרחית וודאית.

6. סעיף 71א לחוק העונשין, תשל"ז - 1987, שעניינו "שירות לציבור", קובע כהאי לישנא-

"(א) ביתמשפט שהרשיע אדם ולא הטיל עליו עונש מאסר בפועל, רשאי, במקום כל עונש אחר או בנוסף עליו, לחייבו בצושיעשה, בשעות הפנאי שלו וללא שכר, פעולה או שירות לתועלתה

ציבוראזהזולת (להלן,בסימנזה) - שירותלציבור),
למשךתקופה,למספרשעותובתאםלתכנית,הכלכפישיקבעביתהמשפטבצו;לצוכאמור"יקראלה
לן "צושירות".

על פי ס"ק ג' לסעיף 71א, ניתן ליתן צו שירות רק לאחר שיונח בפני בית הדין תסקיר של קצין מבחן שנעשו סידורים על פי תכנית מפורטת שיאפשרו לנידון לעשות את השירות.

צו שכזה יינתן רק במקום בו הביע הנאשם -הנידון נכונותו למלא אחר הוראות הצו.

ככל שניתן צו שירות ובית הדין נוכח כי הנאשם לא מילא אחריו, הרי שעל פי סעיף 71ד לחוק רשאי הוא -

"(2) אמנית צוה שירות לא אחר הרשעה בלא כלעונש לבטל את צוה שירותו להטיל עליו עונש על העבירה המקורית במקום צוה שירות".

סעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב 1982 קובע כהאי ליסנא -

"הרשיע בית המשפט את הנאשם, ולפני מתן גזר הדין ראה שיש מקום לתת לגביו צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, ללא הרשעה, או לצוות כי הנאשם ייתן התחייבות להימנע מעבירה, כאמור בסעיף 72(ב) לחוק העונשין, בלא הרשעה, רשאי הוא לבטל את ההרשעה ולצוות כאמור".

מכל מקום, ברור כי הסמכות להימנע מהרשעה או לבטלה, לפני מתן גזר הדין, תופעל במקרים חריגים בלבד, בהם מתקיימות נסיבות יוצאות דופן המצדיקות זאת.

השיקולים המנחים לעניין זה, נקבעו זה מכבר ע"י בית המשפט העליון בזו הלשון -

"בפסיקתנו נקבע, כי המבחן ללא הרשעה הינו חריג לכלל, שכן משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם וראוי להטיל אמצעי זה רק במקרים יוצאי-דופן, שבהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה. ראו ר"ע 432/85 רומנו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו]. .. תכליתו של סעיף 71א לחוק, כפי שהיא משתקפת גם מן ההיסטוריה החקיקתית שלו, דומה אפוא לתכלית סעיף 1 לפקודת המבחן, המאפשר, כאמור לעיל, להטיל מבחן ללא הרשעה. מטרת שני אמצעים אלה הינה שיקומית. ואולם, כידוע, שיקומו של נאשם - הגם שהוא מהווה שיקול מהותי שלציבור כולו עניין בו - הינו אך אחד משיקולי הענישה, שאליו מיתוספים שיקולים אחרים הנובעים מאופייה של העבירה. אכן, ענישתו של נאשם היא אינדיווידואלית, ובית-המשפט בוחן עניינו של כל נאשם ונאשם ואינו קובע את עונשו אך על-פי מהות העבירה. ואולם, מהותה של העבירה, הצורך בהרתעת הרבים, ובעבירות שקורבנן אינו הפרט אלא הציבור כולו אף הוקעת מעשי העבירה - בצירוף מדיניות ענישה אחידה ככל האפשר על יסוד שיקולים אלה - כל אלה משמשים כגורמים העלולים לגבור אף על שיקומו של הנאשם. הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל".

(ראו, ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337, להלן: "פרשת כתב").

עיננו הרואות, אם כן, כי לפי הדין מתן צו מבחן ללא הרשעה הוא החריג לכלל, והוא יינתן רק לאחר שעניינו של הנאשם נבחן היטב על ידי בית הדין, על יסוד שתי אמות מידה: הפגיעה החמורה שצפויה ההרשעה לפגוע בנאשם, וסוג העבירה, המאפשר בנסיבות המקרה הספציפי לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע בשיקולי הענישה האחרים.

(ראו גם עפ (ארצי) 33098-09-12 א.פ.י. שירותי כח אדם בענף הבניין (2005) בע"מ נ' מדינת ישראל - משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה, מיום 11/08/14, פורסם בנבו).

7. בענייננו, בהינתן העובדה שמדובר בעבירה ראשונה בה הורשע הנאשם, שהעובדה שעוסק מזה שנות דור בעבודות בנייה לא הוכחה, בצירוף לכך שאמנם עסקינן בעבירות בטיחות בעבודה אולם אלו תוקנו באופן מיידי עם העמדת הנאשמים על ביצוע על ידי קבלן הביצוע שלא עמד בהתחייבותו לקיים את דרישות החוק, ונכח התוצאה הקשה שעלולה לנבוע מהותרת ההרשעה על כנה - לא רק ביחס לנאשם באופן אישי אלא לכל משפחתו והעובדים בשירות החברה שבבעלותו וניהולו של הנאשם, מוצאת אני לנכון לשקול את האפשרות ליתן צו לשירות לתועלת הציבור תוך ביטול ההרשעה.

8. אשר על כן הנני מורה לשירות המבחן להמציא תסקיר קצין מבחן, אשר יכלול התייחסות למכלול נסיבותיו האישיות של הנאשם, ולאפשרות ביצוע שירות לתועלת הציבור על ידיו.

ככל שתבשיל האפשרות ליתן צו שירות לתועלת הציבור - יוזמן הנאשם ויוסבר לו פשרו של הצו ונפקות אי העמידה בהוראותיו.

במידה ויגיע בית הדין למסקנה שלא יהא זה נכון לא ניתן יהא ליתן את הצו ולבטל את ההרשעה - ייגזר עונשו של הנאשם ותינתן החלטה בדבר הקנס שיושת עליו.

9. המזכירות תמציא עותק החלטה זו לצדדים ולשירות המבחן.

10. התיק יובא לעיון ביום 15/11/15, לבדיקה באם חלה התקדמות בעניין עריכת חוות דעת שירות המבחן.

ניתנה היום, י"א תשרי תשע"ו, (24 ספטמבר 2015), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.